

**J. Lipińska, H. Nawrocka, J.
Wiercińska, T. Podgórski, M.
Dolińska, Z. Doliński**

**Deir El-Bahari. Świątynia Totmesa
III-XV w. p.n.e.**

Informator Archeologiczny : badania 16, 317-318

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace skoncentrowały się nad rekonstrukcją półki skalnej oraz ściany osłonowej zwiężczającej świątynię. Ukończono usypywanie poduszki piaskowej grubości około 0,5 m oraz warstwy grubego żwiru. Przystąpiono także do wykonania pokrywy wjazdu prowadzącego pod żelbetową kopułę ochraniającą starożytną konstrukcję odciążającą strop sanktuarium.

Prowadzono również prace rekonstrukcyjne na głównym dziedzińcu, gdzie przystąpiono do reintegracji północnej jego ściany, rozpoczynając pracę na zachodnim jej skrzydle. Rozebrano tam około 8 mb ściany wadliwie zrekonstruowanej przez architekta francuskiego E. Baraize /w latach 1921-1944/. W wewnętrznym zasypie ściany stwierdzono powtórnie użyte bloki starożytne, które zdokumentowano. Bloki te stanowią fragmenty ścian innych części świątyni. W trakcie prac sprostowano błędy Baraize a zarówno w portalu prowadzącym do kaplicy Amona, jak i w samej ścianie.

W górnym Portyku Świątyni osadzono dalsze fragmenty zreintegrowanych reliefów. Przystąpiono również do produkcji płytek prefabrykowanych mających osłonić ceglane fragmenty muru, w którym osadza się bloki oryginalne. Kontynuowano również rekonstrukcję wewnętrznego rzędu protodoryckich kolumn w tym portyku. Wykonano również dalsze dwa przesła architravę w południowym skrzydle portyku.

Prace badawcze skupiły się głównie w sanktuarium, gdzie odkryto dwie nieznane dotąd nisze w ścianach Sali na Barkę, dokumentując zarówno znalezione w nich inskrypcje, jak i bloki reliefowe i drobne znaleziska.

DEIR EL-BAHARI

Świątynia Totmesa III-XV w.p.n.e. Śródziemnomorskiej UW

Polska Stacja Archeologii
w Kairze

Prace prowadzone były pod kierunkiem doc.dr.hab. Jadwigi Lipińskiej /Muzeum Narodowe w Warszawie/; brali w nich udział: mgr Hanna Nawrocka /egiptolog/, mgr Janina Wiercińska i mgr Tomasz Podgórski /archeolodzy/. Okresowo udział w pracach misji udział wzięli: mgr Monika Dolińska /archeolog/ oraz fotograf - Zbigniew Doliński /wszyscy: Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze/.
Sezon 20.XI.81 - 27.IV.82/.

Kontynuowano studia nad dekoracją ścian zrujnowanej świątyni Totmesa III, pracując jednocześnie nad dopasowywaniem do siebie luźnych fragmentów reliefów. Pod koniec sezonu połączono razem około 290 bloków, które w tej chwili - z już uprzednio wykonanymi kolumnami stanowią pokaźne

fragmenty dekoracji. Największą z dotychczas zrekonstruowanych jest scena ofiary składanej przez władcę Amonowo-Re i Amonowi-Kamutefowi /4,5 x 3,20 m/. Ponadto zrekonstruowano szereg innych okazałych scen, jak np. procesję kapłanów niosących barkę Weserhat czy przedstawiającą Totmesa III prowadzonego przez Atuma w jednym wypadku, a przez Montu - w drugim.

DELTA

Państwowe Zbiory Sztuki Egipskiej w Monachium we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Poznaniu i Stacją Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze

Na czele Ekspedycji stał prof.dr Dietrich Wildung z PZSZE w Monachium, tokiem prac terenowych kierował doc.dr hab.Lech Krzyżaniak z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu /autor sprawozdania/. Finansowały PZSZE w Monachium. Drugi sezon badań. Osadnictwo predynastyczne i wczesnodynastyczne w północno-wschodniej Deltcie.

W czasie trwania systematycznych badań wykopaliskowych w Minshat Abu Omar /patrz sprawozdanie/ kontynuowano badania powierzchniowe /survey/ w północno-wschodniej Deltcie. Badaniami objęto następujące stanowiska: Tell el-Ginn, Tell es-Samara, Gezira Sangaha, Tell Aga [=Kufur Nigm, =Khudariya, =Bzbet el-Tell/.

Pozostałości z okresu predynastycznego zarejestrowano i zadokumentowano w Tell es-Samara, w Tell Aga stwierdzono osadnictwo z okresu wczesnodynastycznego i Starego Państwa, a w Tell el-Ginn - z okresu grecko-rzymskiego.

KAIR

Meczet Emira Kurkumasa na Mieście Umarłych - XIV w.

PP Pracownie Konserwacji Zabytków

Prace konserwatorskie nad tym obiektem prowadzone były przez cały rok przy współpracy: ze strony polskiej - PP PKZ, a ze strony egipskiej - Departamentu Starożytności. Misja pracowała pod kierunkiem inż.arch. Jerzego Kani. W skład misji wchodził: inż.arch.Zbigniew Chołuj, Leszek Słoiński - technik budowlany i Zygmunt Bator - elektryk.